

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 384/2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' Τμήματος
Συνεδρίαση της 9^{ης} Δεκεμβρίου 2014**

Σύνθεση:

- Προεδρεύων** : Ανδρέας Χαρλαύτης, ως αρχαιότερος Νομικός Σύμβουλος των παρισταμένων, μη υπάρχοντος Αντιπροέδρου.
- Μέλη** : Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Βασιλική Πανταζή, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος και Αδαμαντία Καπετανάκη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.
- Εισηγητής
(γνώμη χωρίς
Ψήφο)** : Γεώργιος Γρυλωνάκης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.
- Αριθμός
ερωτήματος** : Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.35.38/1955/οικ.5739/4-3-2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Υ.Δ.Μ.Η.Δ.).
- Περίληψη
ερωτήματος** : Ερωτάται αν υπάλληλοι, οι οποίοι βάσει των διατάξεων των άρθρων 10 και 28 του ν.4024/2011 έχουν καταταχθεί σε ανώτερο βαθμό λόγω της επιλογής τους ως προϊσταμένων οργανικών μονάδων, σε περίπτωση μη επανεπιλογής τους ως προϊσταμένων ή παραίτησής τους από τη θέση του προϊσταμένου, διατηρούν τον ανώτερο βαθμό, στον οποίο έχουν καταταγεί λόγω της επιλογής τους, ή επανακατατάσσονται στο βαθμό που κατείχαν πριν την

επιλογή τους, με προσμέτρηση στο βαθμό αυτό του χρόνου που διάνυσαν κατέχοντας τον ανώτερο βαθμό, λαμβανομένου υπόψη ότι μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4024/2011 ο βαθμός του υπαλλήλου προσδιορίζει και τις μισθολογικές του απολαβές .

Επί του ως άνω ερωτήματος το Ε' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Στις διατάξεις του άρθρου 103 παρ.4 του Συντάγματος, όπως ισχύει, ορίζεται ότι:

« Άρθρο 103

1.....2.....3.....

4. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που κατέχουν οργανικές θέσεις είναι μόνιμοι εφόσον αυτές οι θέσεις υπάρχουν.

Αυτοί εξελίσσονται μισθολογικά σύμφωνα με τους όρους του νόμου και, εκτός από τις περιπτώσεις που αποχωρούν λόγω ορίου ηλικίας ή παύονται με δικαστική απόφαση, δεν μπορούν να μετατεθούν χωρίς γνωμοδότηση ούτε να υποβιβαστούν ή να παυθούν χωρίς απόφαση υπηρεσιακού συμβουλίου, που αποτελείται τουλάχιστον κατά τα δύο τρίτα από μόνιμους δημόσιους υπαλλήλους.

Κατά των αποφάσεων των συμβουλίων αυτών επιτρέπεται προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας, όπως νόμος ορίζει.»

Στις διατάξεις άρθρων 10 παρ. 5, και 28 παρ. 7 τελευταίο εδάφιο του ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο....» (226Α') ορίζονται τα εξής:

« Άρθρο 10

Προϋποθέσεις επιλογής σε θέσεις ευθύνης

1..... 2..... 3..... 4.....

5. Υπάλληλοι, οι οποίοι επιλέγονται ως προϊστάμενοι οργανικής μονάδας επιπέδου Τμήματος και ανήκουν σε βαθμό κατώτερο του Βαθμού Γ', με την τοποθέτησή τους

κατατάσσονται στο Βαθμό Γ`. Υπάλληλοι, οι οποίοι επιλέγονται ως προϊστάμενοι οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης και ανήκουν σε βαθμό κατώτερο του Βαθμού Β`, με την τοποθέτησή τους κατατάσσονται στο Βαθμό Β`. Υπάλληλοι, οι οποίοι επιλέγονται ως προϊστάμενοι οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και ανήκουν σε βαθμό κατώτερο του Α`, με την τοποθέτησή τους κατατάσσονται στο Βαθμό Α`.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν υποψήφιοι με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 έως και 4 του παρόντος άρθρου, τότε μπορούν να είναι υποψήφιοι υπάλληλοι με τον αμέσως κατώτερο βαθμό κατά περίπτωση και εφόσον δεν υπάρχουν ούτε οι ανωτέρω, τότε υπάλληλοι με τον αμέσως μετά από αυτόν κατώτερο βαθμό.

Άρθρο 28

Μεταβατικές και Τελικές Διατάξεις του Δεύτερου Κεφαλαίου.

Κατάταξη και προϋποθέσεις και κριτήρια επιλογής του υπηρετούντος προσωπικού.

1.....2.....3.....4.....5.....6.....

7. Μέχρι τη θέση σε πλήρη εφαρμογή του προβλεπόμενου στο άρθρο 7 του παρόντος νόμου συστήματος αξιολόγησης, ισχύουν οι προϋποθέσεις επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του παρόντος νόμου με εξαίρεση τις προϋποθέσεις που αφορούν στην υλοποίηση της στοχοθεσίας σύμφωνα με το σύστημα αξιολόγησης.

Οι υπάλληλοι που, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιλογής σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 84 του ν. 3528/2007, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με τις διατάξεις του άρθρου 10 του παρόντος, διατηρούν το δικαίωμα υποβολής υποψηφιότητας για την πλήρωση των θέσεων αυτών, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ανεξάρτητα από το βαθμό στον οποίο κατατάσσονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση που επιλεγούν ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων κατατάσσονται ως εξής: α) στο βαθμό Γ` εφόσον επιλεγούν για την πλήρωση θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Τμήματος, β) στο βαθμό

Β', εφόσον επιλεγούν για την πλήρωση θέσης προϊσταμένου Διεύθυνσης και γ) στο βαθμό Α', εφόσον επιλεγούν για την πλήρωση θέσης προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης.»

Περαιτέρω στις διατάξεις του άρθρου 86 παρ.8, υποπαρ. γ', του Υπαλληλικού Κώδικα (Υ.Κ.- ν.3528/2007, 26Α'), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.4275/2014 «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν.3528/2007).....» (149Α'), ως και του άρθρου 5 παρ. 4 του ίδιου ως άνω νόμου, (επιγενεστέρου της υποβολής του ερωτήματος) προβλέπεται ότι:

«Άρθρο 86

Διαδικασία επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7.....

8.α).....β).....

γ) Σε όσους επιλέγονται κατά τις διατάξεις του παρόντος Προϊστάμενοι, κατά την ημερομηνία τοποθέτησής τους και για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους απονέμεται αποκλειστικά λόγω της επιλογής και τοποθέτησης ως προϊσταμένων ο βαθμός Α' σε όσους επιλέγονται προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης, ο βαθμός Β' σε όσους επιλέγονται Προϊστάμενοι Διεύθυνσης, ο βαθμός Γ' σε όσους επιλέγονται Προϊστάμενοι Τμήματος. Για τους υπαλλήλους που επιλέγονται προϊστάμενοι και τους απονέμεται ο αντίστοιχος βαθμός σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, αναγνωρίζεται για τη βαθμολογική και μισθολογική τους κατάταξη τυχόν πλεονάζων χρόνος που διαθέτουν κατά την ημερομηνία τοποθέτησης. Για τον υπολογισμό του πλεονάζοντος χρόνου στον κατά περίπτωση απονεμόμενο βαθμό εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 6, 7 και 12 του ν. 4024/2011 (Α' 226). Με τη λήξη της θητείας τους και την επιλογή και τοποθέτηση νέων προϊσταμένων κατατάσσονται σε βαθμό και σε μισθολογικό κλιμάκιο σύμφωνα με το συνολικό χρόνο υπηρεσίας τους. Για την προαναφερόμενη κατάταξη εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 6, 7 και 12 του ν. 4024/2011 καθ' υπέρβαση των προβλεπόμενων στο άρθρο 7 του ν. 4024/2011 ποσοστών περί προαγωγών. Σε καμία περίπτωση η εκ νέου κατάταξη του υπαλλήλου κατ' εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου δεν μπορεί να γίνει σε βαθμό ανώτερο αυτού που του απονεμήθηκε λόγω της επιλογής

και τοποθέτησής του σε θέσεις προϊστάμενου. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται για όσους υπαλλήλους επιλέγονται προϊστάμενοι και κατά την ημερομηνία τοποθέτησής τους κατέχουν βαθμό κατώτερο του απονεμόμενου ανά επίπεδο θέσης ευθύνης.

Άρθρο 5

Μεταβατικές διατάξεις

1.....2.....3.....

4. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου όσοι υπάλληλοι έχουν επιλεγεί προϊστάμενοι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 και του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., πριν από την τροποποίησή του με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και έχουν καταταχθεί σε βαθμό σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4024/2011, μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο παύση άσκησης των καθηκόντων ευθύνης αυτών, κατατάσσονται σε βαθμό σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις της παραγράφου 8γ του άρθρου 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.»

II. Α. Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, η οποία απαρτίστηκε από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος και τους Νομικούς Συμβούλους, Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Βασιλική Πανταζή, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Γεώργιο Ανδρέου, και Αδαμαντία Καπετανάκη [ψήφοι έξι (6)] και προς την οποία συντάχθηκε ο Πάρεδρος Γεώργιος Γρυλωνάκης, από την ερμηνεία των προαναφερομένων διατάξεων αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Όπως γίνεται δεκτό (βλ. ενδ. Σ.Τ.Ε Ολ. 3052/2009, 3058/2009, ΣΤΕ 2041/2010 - ΝΟΜΟΣ κ.α) κατά τη διαδικασία εισόδου των Ελλήνων πολιτών στο υπαλληλικό σώμα αλλά και κατά τις εν γένει διαδικασίες εξέλιξης (προαγωγής ή ανάθεσης καθηκόντων) των δημοσίων υπαλλήλων θα πρέπει να διασφαλίζεται η εφαρμογή των συνταγματικών αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας και, ειδικότερα, της ελεύθερης πρόσβασης και σταδιοδρομίας κάθε Έλληνα πολίτη στις δημόσιες θέσεις κατά το λόγο της προσωπικής του αξίας και ικανότητας.

Ο ν. 4024/2014 θεσπίζει (άρθρο 7) ένα σύστημα βαθμολογικής εξέλιξης (προαγωγής) των δημοσίων υπαλλήλων από βαθμό σε βαθμό, η οποία πραγματοποιείται με απόφαση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου μια φορά το χρόνο. Η κρίση για τη προαγωγή των υπαλλήλων είναι αξιολογική και για τη διαμόρφωσή της λαμβάνονται υπόψη αφενός τυπικά κριτήρια (κυρίως η παραμονή στον κατεχόμενο βαθμό για ορισμένο χρονικό διάστημα) και αφετέρου ουσιαστικά, όπως το περιεχόμενο της αξιολόγησης του υπαλλήλου, η απόδοσή του και οι διοικητικές του ικανότητες. Οι βαθμολογικές προαγωγές των υπαλλήλων από βαθμό σε βαθμό για όλες τις κατηγορίες πραγματοποιούνται με βάση ποσόστωση επί των υπαλλήλων που κρίνονται κάθε φορά.

Στα άρθρα 10 και 28 παρ. 7 του ν. 4024/2011 προβλέπεται ότι οι υπάλληλοι, οι οποίοι επιλέγονται ως προϊστάμενοι οργανικής μονάδας, και ανάλογα με το επίπεδο της μονάδας αυτής, κατατάσσονται σε ορισμένο βαθμό, εάν ήδη προ της επιλογής τους δεν κατείχαν το βαθμό αυτό. Ειδικότερα, οι προϊστάμενοι Τμήματος, εάν κατέχουν κατώτερο βαθμό του Γ', κατατάσσονται στο βαθμό Γ', οι προϊστάμενοι διεύθυνσης, εάν κατέχουν κατώτερο βαθμό του Β', κατατάσσονται στο βαθμό Β' και οι προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης, εάν κατέχουν κατώτερο βαθμό του Α' κατατάσσονται στο βαθμό Α'. Ο λόγος δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετεί η κατάταξη, κατά τα ως άνω, σε ανώτερο του κατεχόμενου βαθμό όσων επιλέγονται ως προϊστάμενοι οργανικής μονάδας και η συνακόλουθη μισθολογική αναβάθμισή τους, συνίσταται στη διευκόλυνση της διεξαγωγής του έργου των προϊσταμένων. Αυτή επιτυγχάνεται με την απονομή σε κάθε προϊστάμενο ενός ή και ενδεχομένως, ανάλογα με τη περίπτωση, περισσοτέρων βαθμών με συνέπεια τη βαθμολογική του υπεροχή του έναντι των υφισταμένων του και την κατ' αυτόν τον τρόπο ενίσχυση του κύρους του.

Το ότι με την κατάταξη σε συγκεκριμένο βαθμό των προϊσταμένων οργανικών μονάδων, κατά τα ως άνω, εξυπηρετείται ο προαναφερόμενος λόγος δημοσίου συμφέροντος και όχι η παροχή στο διηνεκές στον υπάλληλο - προϊστάμενο βαθμολογικού και μισθολογικού πλεονεκτήματος, συνάγεται και εκ του ότι η κατάταξη του υπαλλήλου - προϊσταμένου δεν γίνεται σε κάθε περίπτωση στον αμέσως ανώτερο βαθμό εκείνου που αυτός κατέχει, αλλά σε συγκεκριμένο βαθμό, ανάλογα με το επίπεδο της οργανικής μονάδας που προϊσταται. Αποτέλεσμα τούτου

μπορεί να είναι ότι ο υπάλληλος αυτός ενδέχεται να καταταγεί όχι στον αμέσως επόμενο του κατεχόμενου βαθμό αλλά και σε ακόμα ανώτερο. Τούτο σημαίνει ότι άλλος προϊστάμενος μετά τη λήξη της θητείας του θα έχει αποκτήσει έναν επιπλέον βαθμό και άλλος ενδεχομένως περισσότερους, γεγονός που θα καθιστούσε την επίμαχη ρύθμιση μη συμβατή προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Περαιτέρω, η διατήρηση, και μετά την οριστική άσκηση των καθηκόντων του προϊσταμένου του βαθμού, στον οποίο αυτός είχε καταταγεί εξαιτίας της επιλογής του για την άσκηση των καθηκόντων αυτών, χωρίς, έστω, η διατήρηση αυτή να συνδέεται με αντικειμενική αξιολογική κρίση για την επιτυχή άσκηση των καθηκόντων του προϊσταμένου, δημιουργεί αδικαιολόγητο βαθμολογικό και μισθολογικό προνόμιο των υπαλλήλων που το απολαμβάνουν έναντι των άλλων υπαλλήλων, οι οποίοι υποβάλλονται μετά τη συμπλήρωση του κατά νόμον απαιτούμενου χρόνου στον κατεχόμενο βαθμό, στην αξιολογική διαδικασία της βαθμολογικής προαγωγής, και έρχεται σε αντίθεση προς την αρχή της αξιοκρατίας. Πέραν τούτου η, χωρίς προηγούμενη, κατά τα ως άνω, αξιολογική κρίση σχετικά με την επιτυχή άσκηση των καθηκόντων του προϊσταμένου οργανικής μονάδας, διατήρηση του απονεμηθέντος βαθμού (ή και βαθμών), δημιουργεί συνθήκες μη αξιοκρατικής μεταχείρισης και έναντι των λοιπών υπαλλήλων, δοθέντος ότι οι κατ' αυτό τον τρόπο ευνοούμενοι υπάλληλοι ευρίσκονται σε πλεονεκτική βαθμολογική θέση κατά τη διαδικασία μελλοντικών επιλογών προϊσταμένων οργανικών μονάδων χωρίς αυτό να δικαιολογείται από συγκεκριμένο λόγο δημοσίου συμφέροντος.

Στις διατάξεις (μεταβατικές) του άρθρου 5 παρ.4 του ν. 4275/2014 προβλέπεται ήδη ότι από τη δημοσίευση του νόμου αυτού όσοι υπάλληλοι έχουν επιλεγεί προϊστάμενοι οργανικών μονάδων, κατά τις διατάξεις του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 και του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν.3528/2007) πριν από την τροποποίησή του με τις διατάξεις του ν. 4275/2014 και έχουν καταταχθεί σε ανώτερο βαθμό, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ν.4024/2011, μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο παύση της άσκησης των καθηκόντων του προϊσταμένου κατατάσσονται σε βαθμό σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις της παραγράφου 8γ του άρθρου 86 του Υ.Κ..

Οι ρυθμίσεις των αμέσως ανωτέρω διατάξεων, όπως από το περιεχόμενό τους ευθέως προκύπτει, δεν καταλαμβάνουν τις περιπτώσεις εκείνες προϊσταμένων

οργανικών μονάδων, οι οποίοι είχαν επιλεγεί βάσει των ως άνω διατάξεων, έπαψαν, όμως, για οποιοδήποτε λόγο να εκτελούν τα καθήκοντα του προϊσταμένου πριν την δημοσίευση του ν. 4275/2014.

Στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4275/2014 και ειδικότερα της παραγράφου 8γ του άρθρου 86 του Υ.Κ., όπως αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 1 του εν λόγω νόμου, αναφέρεται επί λέξει ότι *«Με την παρ. 8γ ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την υπηρεσιακή κατάσταση των επιλεγέντων υπαλλήλων και ειδικότερα η απονομή συγκεκριμένου βαθμού, διαφορετικού ανάλογα με το επίπεδο ευθύνης, κατά τη διάρκεια της θητείας τους και αποκλειστικά λόγω της επιλογής τους, εφόσον κατά την ημερομηνία τοποθέτησής τους κατέχουν βαθμό κατώτερο.....»*

Η κατάταξη κατά συνέπεια, με βάση τις κρίσιμες εν προκειμένω διατάξεις, σε συγκεκριμένο βαθμό των υπαλλήλων που επιλέγονται ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων, αποτελεί απονομή βαθμού για την ικανοποίηση συγκεκριμένου σκοπού που συνδέεται με την άσκηση και μόνο των καθηκόντων προϊσταμένου. Ως εκ τούτου, η κατάταξη στους ως άνω βαθμούς συμπίπτει με την άσκηση των καθηκόντων προϊσταμένου και αναιρείται με την καθ' οποιονδήποτε νόμιμο λόγο οριστική παύση άσκησης των καθηκόντων αυτών, χωρίς η απώλεια του βαθμού ή των βαθμών που, κατά τα ως άνω, τους απονεμήθηκαν να συνιστά υποβιβασμό κατά την έννοια του άρθρου 103 παρ. 4 του Συντάγματος. Και τούτο, διότι η κατάταξη εν προκειμένω σε ανώτερο του κατεχόμενου βαθμό για τους προϊσταμένους οργανικών μονάδων γίνεται, όπως προεκτέθηκε, για ορισμένο σκοπό και για συγκεκριμένο εκ των πραγμάτων χρονικό διάστημα (όσο ασκούνται τα καθήκοντα του προϊσταμένου). Συνεπώς, εφόσον εξέλιπε ο σκοπός, με την παύση άσκησης των καθηκόντων αυτών, καθίσταται αδικαιολόγητη η εξακολούθηση της κατάταξης του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου σε ανώτερο βαθμό εκ μόνου του λόγου της επιλογής του ως προϊσταμένου οργανικής μονάδας και της άσκησης εκ μέρους του των σχετικών καθηκόντων κατά το παρελθόν. Συνακόλουθη συνέπεια της εν λόγω βαθμολογικής επανακατάταξης, ενόψει της σύνδεσης, με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4024/2011, της μισθολογικής αναβάθμισης του υπαλλήλου με τη βαθμολογική του προαγωγή, είναι και η επαναφορά του στο μισθολογικό επίπεδο που αντιστοιχεί στο βαθμό που κατείχε πριν την επιλογή του ως προϊσταμένου. Η κατ' αυτόν τον τρόπο επερχόμενη μετάπτωση του υπαλλήλου σε κατώτερο επίπεδο μισθού καθίσταται

νομικά επιτρεπτή για τους ίδιους λόγους που καθίσταται επιτρεπτή και η απώλεια βαθμών μετά τη παύση της άσκησης των καθηκόντων προϊσταμένου. Η απώλεια του ανώτερου μισθολογικού επιπέδου του υπαλλήλου υπό τα δεδομένα αυτά δεν συνιστά προσβολή του δικαιώματος επί της παρουσίας του, διότι η κτήση του οικονομικού ωφελήματος που αντιστοιχεί στο υψηλότερο επίπεδο μισθολογικών αποδοχών που αυτός απώλεσε δεν έχει, ως εκ του σκοπού της απονομής ανώτερου βαθμού ή βαθμών και της συνακόλουθης μισθολογικής αναβάθμισης του υπαλλήλου, μόνιμο αλλά πρόσκαιρο χαρακτήρα, που συνάπτεται αποκλειστικά με το χρονικό διάστημα άσκησης των καθηκόντων του προϊσταμένου οργανικής μονάδας. Ως εκ τούτου η, υπό τις προϋποθέσεις αυτές, απονομή των εν λόγω βαθμών και η εκ της αιτίας αυτής μισθολογική αναβάθμιση του υπαλλήλου δεν μπορούν να δημιουργήσουν σ'αυτόν νόμιμη προσδοκία ότι θα εξακολουθήσει να διατηρεί το υψηλότερο επίπεδο αποδοχών και μετά την οριστική παύση άσκησης των καθηκόντων του προϊσταμένου.

Επίσης, η κατά τα ως άνω, λόγω παύσης άσκησης των καθηκόντων του προϊσταμένου, βαθμολογική απώλεια του υπαλλήλου ως και η μισθολογική που συνάπτεται με αυτήν, δεν προσκρούουν ούτε στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, αφενός, διότι στη περίπτωση αυτή η βαθμολογική και μισθολογική επανακατάταξη του υπαλλήλου πραγματοποιείται όχι στο πλαίσιο της, κατά διακριτική ευχέρεια, δράσης της διοίκησης, οπότε θα εύρισκε έδαφος εφαρμογής η εν λόγω αρχή, αλλά δέσμιας αρμοδιότητας και αφετέρου, διότι τόσο η βαθμολογική όσο και η συνακόλουθη μισθολογική προαγωγή είχαν εκ των πραγμάτων προσωρινότητα, λόγω του εξυπηρετούμενου με την απονομή τους σκοπού, γεγονός το οποίο δεν δικαιολογεί την δημιουργία στο πρόσωπο των ενδιαφερομένων εμπιστοσύνης ότι οι επίμαχες προαγωγές θα είχαν μόνιμο χαρακτήρα (πρβλ Σ.τ.Ε. 171/2006, σκέψη 4-ΝΟΜΟΣ).

β) Με τις διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 8γ εδ.δ' του Υ.Κ., όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4275/2014, ρυθμίζεται το ζήτημα της επανακατάταξης των προϊσταμένων οργανικών μονάδων μετά τη λήξη της θητείας τους και προβλέπεται ότι αυτοί κατατάσσονται σε βαθμό και μισθολογικό κλιμάκιο σύμφωνα με το συνολικό χρόνο υπηρεσίας τους. Η ρύθμιση αυτή αφορά τους προϊσταμένους οργανικών μονάδων που επιλέγονται υπό το καθεστώς του ως άνω

νόμου. Περαιτέρω, όσον αφορά τους δημοσίους υπαλλήλους που είχαν επιλεγεί ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων με τις διατάξεις του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 και του Υ.Κ., πριν την τροποποίησή του με τις διατάξεις του ν.4275/2014, και είχαν καταταχθεί σε βαθμό σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ν. 4024/2011, προβλέπεται με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 5 παρ.4 του ν.4275/2014 ότι αυτοί, εφόσον από τη δημοσίευση του εν λόγω νόμου παύσουν με οποιοδήποτε λόγο να ασκούν τα καθήκοντά τους, κατατάσσονται σε βαθμό, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις της παραγράφου 8γ του άρθρου 86 του Υ.Κ.. Η ανωτέρω ρύθμιση είναι εφαρμοστέα αναλόγως και για τους προϊσταμένους οργανικών μονάδων της διδόμενης περίπτωσης, δηλαδή για εκείνους που για οποιοδήποτε λόγο έπαψαν να ασκούν τα καθήκοντά τους πριν την ισχύ του ν.4275/2014, διότι αποτελεί ουσιωδώς όμοια περίπτωση με τη ρυθμιζόμενη από τις ως άνω διατάξεις.

Κατά συνέπεια, για τους υπαλλήλους, οι οποίοι είχαν καταταχθεί σε ανώτερο βαθμό βάσει των διατάξεων των άρθρων 10 και 28 του ν. 4024/2011 και έπαψαν οριστικά για οποιοδήποτε λόγο να ασκούν τα καθήκοντα του προϊσταμένου πριν την ισχύ του ν.4275/2014 , η βαθμολογική επανακατάταξή τους, μετά τη οριστική παύση άσκησης των καθηκόντων προϊσταμένου, πραγματοποιείται με βάση το συνολικό χρόνο υπηρεσίας κάθε υπαλλήλου, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 86 παρ. 8γ του Υ.Κ., όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 του ν. 4275/2014.

Β) Κατά τη γνώμη του Νομικού Συμβούλου Δημητρίου Αναστασόπουλου, οι προβλέψεις του Υπαλληλικού Κώδικα (Ν.3528/2007), ως ίσχυε πριν τις επεμβάσεις (τροποποίησης και αντικατάστασης) του Ν.4275/2014, δεν συναρίθμιζαν μεταξύ των συνεπειών της επιλογής υπαλλήλων ως προϊσταμένων οργανικών μονάδων (Γεν. Δ/νση, Δ/νση, Τμήμα) την πρόσκτηση συγκεκριμένου (ανώτερου) βαθμού εν ταυτώ με την επιλογή.

Η απόκτηση συγκεκριμένου βαθμού άμα τη επιλογή υπαλλήλου ως προϊσταμένου οργανικής μονάδας προκύπτει ότι εισάγεται το πρώτον με το Ν.4024/2011, άρθρ. 10 παρ. 5. Με την εν λόγω πρόβλεψη δεν αναφέρεται τι ούτε

πολλώ μάλλον ρυθμίζεται το ζήτημα της τύχης του βαθμού μετά τη λήξη της θητείας του επιλεγέντος ως προϊσταμένου.

Με τις νεώτερες διατάξεις του Ν. 4275/2014 αντικαταστάθηκαν οι ρυθμίσεις του Υ.Κ. περί των προϋποθέσεων και της διαδικασίας επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων (άρθρα 84, 85, 86). Εισάγεται και πάλι διάταξη περί αποκτήσεως συγκεκριμένου βαθμού ανάλογα με τη θέση προϊσταμένου εις ην επιλέγεται ο υπάλληλος, με διατύπωση προσομοιάζουσα στις ως είρηται ρυθμίσεις του Ν.4024/2011. Ωστόσο προβλέπεται το πρώτον ότι ο βαθμός κτάται για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία και απονέμεται αποκλειστικά λόγω της επιλογής του υπαλλήλου ως προϊσταμένου, περαιτέρω δε ότι μετά τη λήξη της θητείας ο υπάλληλος (επανα)κατατάσσεται σε βαθμό ανάλογα με το συνολικό χρόνο υπηρεσίας. Στις ρυθμίσεις του νέου ως άνω νόμου υπάγονται με ειδική μεταβατική διάταξη (άρθρο 5 παρ. 4) και όσοι υπάλληλοι είχαν ήδη επιλεγεί ως προϊστάμενοι οργανικής μονάδας και αποκτήσει βαθμό κατά το προγενέστερο καθεστώς του Ν.4024/2011 άρθρ. 10 παρ. 5, και παύσουν τα καθήκοντα προϊσταμένου μετά την δημοσίευση του Ν.4275/2014.

Από το ως είρηται θεσμικό πλαίσιο, που παρατέθηκε σε αδρές γραμμές, συνάγεται ότι ο υπάλληλος ο κτήσας βαθμό λόγω της επιλογής του ως προϊσταμένου, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν.4024/2011, άρθρ. 10 παρ. 5, λήξει δε η θητεία του πριν τη δημοσίευση του Ν.4275/2014, σαφώς δεν εμπίπτει στις διατάξεις του τελευταίου αυτού νόμου. Το συνεπές κατά νόμον συμπέρασμα της μη υπαγωγής στις νεώτερες ρυθμίσεις είναι ότι ο υπάλληλος, ελλείψει ρητών περί του αντιθέτου διατάξεων, διατηρεί τον κτηθέντα βαθμό και μετά τη λήξη της θητείας του ως προϊσταμένου.

Το ως άνω συμπέρασμα δεν κλονίζεται ούτε στο πλαίσιο περαιτέρω ερμηνευτικής διερεύνησης πέραν του γράμματος του νόμου. Είναι αληθές ότι η κτήση του βαθμού δεν ήταν αποτέλεσμα συνήθους προαγωγικής διαδικασίας αξιολόγησης, πλην όμως η ανάγκη διευκόλυνσης του έργου του προϊσταμένου και η επιλογή του ως προϊσταμένου που εμπεριέχει αξιολόγηση συνιστούν επαρκείς δικαιολογητικές βάσεις του νομοθετικού σκοπού. Σε κάθε περίπτωση ο τρόπος κτήσης του βαθμού δεν διαφοροποιεί ποσώς τον εν λόγω βαθμό, ούτε τυπικά ούτε άλλως πως αξιακά, από βαθμό κτηθέντα με ετέρα διαδικασία. Στο υπαλληλικό

δίκαιο δεν υπάρχουν, διαχρονικά, «βαθμοί» και «βαθμοί», αλλά απλά βαθμοί. Συνεπώς ο υπάλληλος που απέκτησε βαθμό, αδιάφορα της αιτίας της κτήσης, διατηρεί το βαθμό του στο μέτρο που δεν ρυθμίζεται ρητά στο νόμο τι το αντίθετο ή διαφορετικό. Διαφορετική εκδοχή ότι ο υπάλληλος, παρά την έλλειψη ρητής αντίθετης ρυθμίσεως, μετά τη λήξη της θητείας του ως προϊσταμένου πριν το Ν.4275/2014, είναι επιτρεπτό να καταταχθεί σε βαθμό κατώτερο του ήδη απονεμηθέντος λόγω της επιλογής του ως προϊσταμένου, συνιστά τύποις και ουσία υποβιβασμό, ο οποίος μάλιστα αποτελεί ποινή (Υ.Κ. άρθρ. 109).

Η ερμηνευτική προσπάθεια εξομοίωσης του ως άνω υπαλλήλου με εκείνους που εμπίπτουν ευθέως στις ρυθμίσεις του Ν.4275/2014 μέσω νομοθετικής μετάγγισης των τελευταίων αυτών ρυθμίσεων, ώστε να εφαρμοσθούν κατ' αναλογία, δεν είναι σφόδρα ανεκτή, καθ' όσον: (α) Η κατ' αναλογία εφαρμογή των νεώτερων ρυθμίσεων δεν είναι αναγκαίο να επιζητηθεί, αφού δεν υπάρχει νομοθετικό κενό για τους υπαλλήλους τους μη εμπίπτοντας στις εν λόγω νέες διατάξεις, οι οποίοι διατηρούν απλά τον κτηθέντα βαθμό (β) η αναλογική εφαρμογή διατάξεων στο δημόσιο δίκαιο είναι, τουλάχιστον, προβληματική και (γ) οδηγεί, μάλιστα, σε απώλεια βαθμού (εν είδει ποινής υποβιβασμού) και άρα σε χειροτέρευση της θέσης του υπαλλήλου (διοικουμένου).

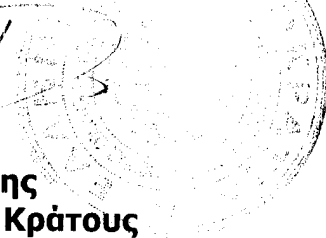
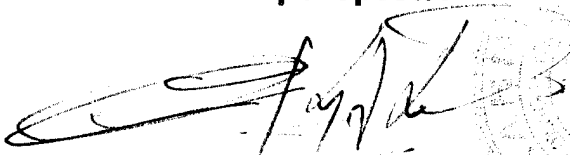
Από τα όσα προεκτέθηκαν συνάγεται, σύμφωνα με τη γνώμη της μειοψηφίας, ότι η περίπτωση υπαλλήλου που απέκτησε ανώτερο βαθμό λόγω της επιλογής του ως προϊσταμένου οργανικής μονάδας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4024/2011, άρθρ. 10 παρ. 5 και έληξε η θητεία του πριν τη δημοσίευση του Ν.4275/2014, δεν εμπίπτει στις αντικατασταθείσες με τον εν λόγω νόμο διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 8γ του Υπαλληλικού Κώδικα.

III. Κατ' ακολουθίαν των προαναφερομένων, όσον αφορά το τιθέμενο ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, (Ε' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομοφώνως ότι, οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 10 και 28 του ν. 4024/2011, κατατάχθηκαν σε βαθμό ανώτερο του κατεχομένου, λόγω της επιλογής τους ως προϊσταμένων οργανικών μονάδων, επιτρεπώς επανακατατάσσονται, στο βαθμό που κατείχαν πριν την επιλογή τους ως προϊσταμένων, με συνυπολογισμό του χρόνου που διετέλεσαν Προϊστάμενοι

Οργανικών Μονάδων, εφ' όσον η καθ' οιονδήποτε τρόπο παύση άσκησης των καθηκόντων προϊσταμένων, επέλθη μετά την ισχύ του Ν.4275/2014. Το αυτό δέον να γίνει δεκτό, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και για όσους έπαυσε η άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου, προ της ισχύος του Ν.4275/2014 (πλειοψ.).-

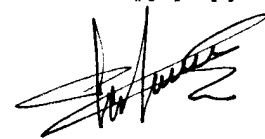
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 19-12-2014
Ο Προεδρεύων

Ανδρέας Χαρλαούτης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Ο Εισηγητής

Γεώργιος Γρυλωνάκης
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.